

SZAKMAI BESZÁMOLÓ

NTP-NEER-18-0003

„INDULJUNK EGYENLŐ ESÉLYEL”2.

A Nemzeti Tehetség Program céljai között szerepel a hazai és a határon túli tehetséges tanulókat, fiatalokat támogató tehetségsegítő programok folyamatos működtetése, a tehetségsegítő hagyományok őrzése és gazdagítása, a hazai és határon túli magyar tehetségfejlesztő közösségek együttműködésének segítése.

A 2017-2018. évi cselekvési program I. 1. h. pontja alapján:

„Támogatni kell a nemek egyenlő esélyű részvételének biztosítását célzó, speciális tehetséggondozó programokat különös tekintettel azon tehetség - és tudományterületeken, ahol hagyományosan a lányok, nők részvétele alulreprezentált.”

A pályázat célja:

A nemek egyenlő esélyű részvételének biztosítását célzó, speciális hazai tehetséggondozó programok támogatása különös tekintettel azon tehetség- és tudományterületeken, ahol hagyományosan a lányok, nők részvétele alulreprezentált.

Célunk egy olyan programsorozat megvalósítása volt, mely biztosítja a nemek egyenlő esélyű részvételét azon tehetség- és tudományterületeken, ahol hagyományosan a lányok, nők részvétele az, ami alulreprezentált. Így a természettudományok, műszaki tudományok, technológia területén. Három területről négy női szerep bemutatását terveztük interaktív, figyelemfelkeltő módon. Egyéni fejlesztési terveket, pályaorientációs tanácsadást, helyszínlátogatásokat, pozitív példakép proaktív népszerűsítését terveztük.

Céljainkat az alábbiak szerint sikerült megvalósítanunk:

Tevékenységeink a projekt során:

1. Tehetségazonosítás 2018. szeptemberében két alkalommal volt, majd ezt követően még szeptemberben elkészültek a lányok egyéni fejlesztési tervei, fejlesztendő célokkal, területekkel.

2. Tehetséggondozás, tehetségfejlesztés: a tehetségek kiválasztása, tehetségterületeik azonosítása után először önismeretüket fejlesztettük, önbizalmukat erősítettük, majd az elkészült egyéni fejlesztési tervek alapján pályaorientációs, kommunikációs-konfliktuskezelési tréningeket, workshopot, szemléletformáló előadást és különböző szituációs-gyakorlati, játéko-gyakorlati és fejlesztő órákat tartottunk. Pályaútmodelleket kerestünk, vázoltunk fel számukra és beavattuk őket a munkaerőpiac világába. Készítettünk önéletrajzokat, motivációs leveleket, illetve állásinterjú szituációs gyakorlatokon is részt vettek. Lazító programelemeinkben a kreativitás, az önálló munka kapott hangsúlyt; kézműves foglalkozásainkon, valamint társasjátékokkal is játszva fejlesztettünk.

5. Vezetői készségeket fejlesztettünk játékos, szituációs feladatokkal.

6. Női tehetségmodelleket hívtunk meg három különböző (nők által alulreprezentált tudományterületről), akik segítő kezeket, hasznos tanácsokat nyújtottak célcsoportunknak, személyesen és akik nem tudtak eljönni, facetime hívással, interaktív módon.

7. Három tudományterülethez kapcsolódóan két helyszínlátogatáson vettek részt: NYÍRVV NONPROFIT KFT., Nyíregyházi Egyetem Egészségügyi Főiskolai Kar+Jósa András Oktatókórház

8. Pozitív példaképeket kutattak fel a lányok, újságcikkeket írtak és a médián keresztül proaktívan népszerűsítettük is őket.

9. Záró programunkon értékeltük a programsorozatot és csapatépítő feladatokat is kaptak a lányok.

Szemléletformálásunk fő célja volt a dolgok lényegének megértetése és a közös cél iránti elkötelezettség kialakítása. Tevékenységeinket is ennek ismeretében állítottuk össze. A kitűzött cél érdekében a szakembereink sajátos eszközeikkel (tematikus klubok, tanácskozások, ajánlások, tanácsadások, előadások, önálló munkavégzés, csapatmunka stb.) igyekeztek a

szemlélet formálását előmozdítani. A tudatos szemléletformálásunk arra irányult, hogy a lányok és az ő környezetük tudatába tartósan beépüljenek olyan értékek, melyek a társadalmi együttélést jobbbá, humánusabbá teszik.

Továbbá:

- nyilvánosságot biztosítottunk a lányoknak a különféle véleményeik megjelenítéséhez, összecsapásához, és lehetővé tettük a konklúziók levonását.
- a meghívott női szerepmoделlek szintén szemléletformáló hatással lettek rájuk
- a példaképek gyűjtése, a róluk végzett kutatómunka szintén a lányok szemléletvilágára hatott.
- önismereti-, kommunikációs-, konfliktuskezelési módszerink szintén a lányok személyiségjegyeire hatottak

A pozitív példaképek proaktív népszerűsítése médián keresztül: a bevont lányok mindegyike kiválasztott magának egy olyan női, pozitív példaképet, akire felnéz, akinek a karrierje, életpályája meghatározó számára, és írtak egy-egy cikket erről. A legjobbakat újságokban jelentettük meg, de mindenkié elérhető lett honlapunkon.

A projekt módszertana

Vannak pillanatok az életben, amikor úgy érezzük, megrekedtünk, nem tudjuk, merre tartunk, mi a célunk, mi a helyes döntés. Ilyenkor rengeteg erőt meríthetünk olyan pozitív példákából, amelyek megmutatják a követendő utat. Természetesen a legnagyobb motivációt a hétköznapi hősektől kaphatjuk, akik nap, mint nap bizonyítják, nincs lehetetlen. Édesanyák, akik egyedül nevelik gyermekeiket, fiatal nők, akik mások segítésére tették fel az életüket, sportolók, akik újra és újra legyőzik magukat minden egyes nap. A pozitív példák inspirálhatnak minket akár a munkában, akár a magánéletben. Nőként már többfajta elvárásnak kell megfelelni, mint nagymamáink idejében. Családot kell ellátni, dolgozni, háztartást vezetni, feleségnek lenni, barátnőnek, ez a sokfajta szerep bizony sok- sok nehézséget okoz. Ma már nőként bizony karriert is lehet és kell is építeni. 2019 júliusában megtörtént az, ami 1900-as évek elején elképzelhetetlen volt. Dr. Varga Judit Magyarország Igazságügyi Minisztériumát vezetheti. Az Európai Unióban, így Magyarországon is szem előtt kell tartani a nemi egyenjogúság képét.

Bizony még sok helyen ugyanazért a munkáért egy férfi munkavállaló akár 20-30 %-kal is több fizetést vihet haza. Nőként szerettük volna utat mutatni a projektben résztvevő lányoknak, mindazt, amely a társadalomba való illeszkedésükhöz szükséges.

A társadalomtudományokban egy ideje megjelent egy új interdiszciplináris tudományág, a társadalmi nemek tudománya, amely valójában nem önálló tudományág, inkább szemléletmód. Pető Andrea ebből a sokféle tudományt egyesítő szemléletből ad ízelítőt. Írásában bemutatja, miként hasznosítható a nőtörténelem a történelem tanításában, illetve a történelem társadalomtörténeti szemléletű tanításában, amely személyes sorsok megismerésén át ad képet a történelmi események folyamatairól. A tanulmányban leírt módszer ugyan egyetemi hallgatók tanításának tapasztalatait összegzi, de meggyőződésünk, a módszer számos eleme alkalmas a történelemtanítás megújítására, azoknak a kompetenciáknak a kialakítására, amelyek a történelem összefüggéseinek felismerését, a társadalom mai viszonyainak megértésében való felhasználását segítik. A hangsúly az „egyéni” felé tolódott el, ami természetesen szemléletváltást igényelt.

Saját tapasztalatszerzés nyomán önreflexióra tanítottuk a lányokat, hiszen kommunikációs stílus, tanulási stílus kérdőív segítségével képet kaphattak a saját képességeikről, amelyet egy fejlesztési terv megírása követett, megjelölve fejlesztendő területtel. Énismeret, énkép kibontakozása vált így lehetővé.

A résztvevő-központú módszerekre alapoztunk (például a kooperatív oktatási módszer, a szituációs módszer, a vita stb.) hatékony segítséget nyújthatottak a tudás rekonstrukciójában, a régi tudás újjal történő felcserélésében, a társas tanulási folyamatokban. Megvalósult csoportmunka, illetve egyéni munka, páros munka, hálózati munka segítségével.

Az élet egyre több területén válik nélkülözhetelenné az együttműködő csapatmunka, a megszerzett tudást munkánk során gyakran csoporthelyzetben kell alkalmaznunk.

Tapasztalataink szerint a csoportban történő tanulás és a csoportmunkára épülő módszerek a felnőttek esetében motiváló hatásúak, mert a csoport támogatást, kihívást, pozitív ingerlő hatást jelenthet számukra. A résztvevők involválódtak, személyes tapasztalatuk vagy élményük keletkezett a foglalkozás során. A csoportban szociális tanulási folyamat zajlik, a szociális kompetenciák fejlesztésének egyik leghatékonyabb eszköze.

Átadott összefoglaló szemléletünk, amik egy sikeres életúthoz mindenképp szükségesek:

Céltudatosság, Hosszú távú, előremutató célokat állíts fel!

Fókusz, Fontos, hogy tudj egyszerre egy konkrét dologra összpontosítani. A multitasking a rohanó világunkban úgy látszik felértékelődött, de ez nem előny, ha a karrierépítésről van szó, mert a folyamatos fókusz segít jó irányban maradni.

Akaraterő, Az akaraterő az az összetevő, ami nélkül semmit nem érsz el az életben, amit kitűztél magad elé. Erre egy egyetem elvégzéséhez, egy autó, lakás megvásárlásához vagy egy munka megszerzéséhez egyaránt szükség van.

Vezetési képesség, Általában azok a nők még csak a startvonalhoz sem állnak, akikben nincs meg a vezetésre való hajlam. Persze az már egy következő szint, hogy képes vagy-e vállalni ezt a szerepet.

Problémamegoldó képesség, Az élet számtalan területén merülhetnek fel problémák, de nem mindegy, ezeket hogyan kezeled és mennyire gyorsan, hatékonyan oldod meg őket. Ennek a két tényezőnek hatványozottan fontos szerepe van, amikor vezetői babérokra akarsz törni.

Szeresd, amit csinálsz, Ha valamit nem szeretsz, akkor nem fogsz érte lelkesedni. Ennek hiányában pedig kudarcra van ítélve a cél, mert nem fogsz a megvalósításnak elegendő időt és energiát szentelni.

Tanulás, A tanulással akkor sem állhatsz meg, ha már elérted, amit akartál. Figyeld a szakmádban megjelenő újdonságokat, vedd meg az ezzel kapcsolatos kiadványokat vagy vegyél részt tréningeken és beszélj a legjobb szakértőkkel.

Önbizalom, Ha te sem hiszel a saját sikeredben, másoktól sem várhatod el, hogy higgyenek benned. Egy önbizalommal teli nő nagyobb eséllyel éri el, amit akar és könnyebben talál támogatókat maga mellé.

Kreativitás, Nem a művészi irányra gondolok, hanem arra, hogy a munkáddal kapcsolatban legyél leleményes, és állj nyitottan az újdonságokhoz. Ne ragadj le a hagyományos megoldásoknál, merj járatlan utakra lépni és kísérletezni.

Kommunikáció, A beszéd mellett ugyanolyan fontos szerepe van a hallgatásnak. Amikor az emberekre figyelsz és hagyod őket beszélni, meglátod, minden információt elmondanak, amire szükség van.

Projekt tapasztalatok, eredmények

A lányok között jelentős különbségek vannak egyes képességeik fejlettségét tekintve, de adottságaik, személyiségjegyeik, motivációjuk, életcéljaik is eltérőek. Az előbbieken kívül napjainkban a korosztályokon belüli eltéréseket az idő függvényében vizsgálva, tapasztalható, hogy ezek az eltérések növekednek, a teljesítmények polarizáltsága jelentősebb, ezért is válik hangsúlyosabbá az individuális fejlesztés.

Céljaink, a pedagógiai munka általános céljaival állnak szinkronban, azaz a gondolkodás, a megismerés készségeinek és képességeinek a kifejlesztése, melyek segítségével az egyén képes a felvett információkat hatékonyan feldolgozni, elemezni, az elemzések alapján következtetéseket levonni és döntéseket hozni. Továbbá olyan ismeretek közvetítése, amelyek felhasználhatók a gyakorlatban, a mindennapi életben; amelyek lehetővé teszik az előforduló medicinális és társadalmi jelenségek mélyebb megértését. Azaz előkészítik a későbbi tanulmányokat, munkavállalást nőként. Megteremtik az igényt a női szerepvállalás iránt. A minőségre törekvő pedagógiai munka szempontjából fontos egyénileg megismerni a különbségeket, melynek alapjain lehetett a képességfejlődés folyamatának időigényét, tartalmi felépítését, a differenciált képességfejlesztését megtervezni és megvalósítani.

A fentebb leírtak alapján a munkafolyamatunk, egyéni, egyedi fejlesztést kívánt, de a fejlődés is egyéni és egyedi. A következőkben a megvalósult fejlesztés standard elmei és a fejlődés obligát változásai kerülnek felsorolásra: készség fejlesztés - készség tudatos tevékenység automatizált komponense, ismeret talaján alakul ki, melyet a képzése során a pályázati célcsoport megkapta, magáévá tehette a sokszori gyakorlás révén. Jártasságot - az új feladatok, problémák megoldásában, ismereteket alkotó (kombinatív) felhasználását.

Megtörtént az új egyedi problémák helyzetek felismerése, megoldása az induktív és deduktív gondolkodás fejlődése által.

A projekt kitűzött céljait minden tekintetben maximálisan teljesítettük. A foglalkozások nagyon jó hangulatban teltek, sok játékkal, érdekes helyzetekkel, női példaképek felvonultatásával. A záró rendezvényen különösen meghatódva álltunk mindannyian. A rendezvényen tiszteletét tette Szabolcs- Szamár- Bereg megye kettő gyermek- és ifjúságpszichiátere közül az egyik, aki üdvözölte a projektet és elismerését fejezte ki. Továbbá pszichológusok, gyógypedagógusok, gazdasági igazgatók, női példaképek is megtiszteltek bennünket, a beszámolt eredményeket elismeréssel hallgatták végig.

Áttételesen érvényesülő hatások

Az áttételesen érvényesülő hatások közül leginkább az érdeklődés kiemelendő, mint a személyiség határozott irányultsága, amellyel a jelenségek fokozottabb megismerésére törekszik, érzelmi erősen hangsúlyozott pszichikus funkció és a figyelem egyik kiváltója. Ugyanakkor, mint különböző tevékenységek elindítója motivációs tényező: maga is motiváció, illetve valamely motivációs komplexum (a felnőttkori tanuláshoz, pl. az egzisztenciális vagy a presztízs indítékkomplexum) alkotórésze, valamint következménye is a motivációnak. Az iskola mindig és mindenütt küzd azzal, hogy általánosan kötelező tananyagot kell nyújtania, miközben a tanulók érdeklődése különböző, különbözőségében is fejlődő, változó. Vannak érdeklődési irányok, amelyekkel nem tud kapcsolatba kerülni. Így aztán az, amit nyújtani képes, szűkebb is és tágabb is a tanulók érdeklődésénél. Pedig az érdeklődésnek közismerten sarkalatos szerepe van a tanulási kedv kialakulásában, fenntartásában és hatékonyságában. Persze az iskola nemcsak tudomásul veszi az érdeklődést (amikor tudja), hanem kialakítja, fejleszti is. Tananyaga nagyon széles skálán képes új érdeklődési irányokat felnevelni, de nem minden lehetséges irányba.

Nyitottabbak lettek az új érdeklődési irányok felé, ha ezek egybekapcsolhatók – eddig még felszínre nem jutott – tapasztalataikkal. A felnőtt emberek tanulási érdeklődése társadalmi és munkatevékenységük talaján bontakozik ki. S miután a tanulás folyamatában új érdeklődésre tettek szert, ez hozzákapcsolódik az iskolán kívüli élet- és munkatevékenységükhöz. Az andragógiai irodalomban többé-kevésbé feltárt tény, hogy a felnőtt ember praktikus gondolkodású. Talán kisebb mértékben, de vonatkozik ez a társadalmi életkorukat tekintve

felnőtt fiatalokra is. A praktikus kifejezés az érdeklődés tartalmára utal, a gondolkodást a motívumok oldaláról mutatja be. A praktikusság itt azt jelenti, hogy az ember igyekszik élethelyzetéből adódó igényeinek és szükségleteinek kielégítésére, s az erre irányuló tevékenységének eredményeit közvetlenül kívánja látni. A tanulás eredményeit munkájában és az élet minden területén alkalmazni kívánja. Mivel tanulás közben társadalmi és munkatevékenységet folytat, pontos elképzelései vannak a megtanultak használatáról, alkalmazási lehetőségeiről, és a gyermekeknél realisabban – mindenesetre: magabiztosabban – képes mérlegelni, hogy azt, amit megtanult, milyen mértékben és hol, hogyan alkalmazhatja. Élet- és munkatapasztalatai birtokában feljogosítva érzi magát arra, hogy mérlegelését realisnak tekintse, s végül döntsön abban, hogy a vállalt tanulás megéri-e a fáradságot. Az érdeklődés praktikussága tulajdonképpen a tanulási tevékenység, valamint a társadalmi és munkatevékenység viszonyát, közvetlen, szerves kapcsolatát fejezi ki.

Továbbá áttételesen érvényesülő hatásként mára már a célcsoportunk tagjai realisabb önképpel rendelkeznek, megtapasztaltak állásinterjúk szituációkat, erősségeiket, gyengeségeiket, de sminktanácsadáson is részt vettek. A kialakult praktikus és megállapodott érdeklődés differenciálódott. Természetesen egy sor egyéni sajátosság is befolyásolta az érdeklődési irányokat, így a differenciálást.

A programban részt vevő tanulók olyan tudásanyag birtokába jutottak, mely pozitívan formálja jövőképüket, meghatározza céljaikat, tudatosan készíti fel őket a majdani kibővített női szerepeikre. Megfelelő segítséget és támogatást kaptak ahhoz, hogy kiteljesedjenek azon az úton, amelyen folytatni szeretnék életútjukat.